

Aan de raden van de aan SamenTwente deelnemende gemeenten

Bezoekadres
Nijverheidstraat 30
7511 JM Enschede

Postadres
Postbus 1400
7500 BK Enschede

Contact
053 4876 65 43

Kvk nummer
08195873

Betreft

Ontwikkelingenbrief
en kaders begroting
2027

Dagtekening

Enschede,
14 januari 2026

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Geachte raad,

In deze brief informeren wij u over de Ontwikkelingenbrief en kaders voor den begroting 2027 van SamenTwente. Deze is op 14 januari 2026 door het algemeen bestuur vastgesteld. Daarnaast informeren wij u over een recent besluit van het algemeen bestuur over de herziening van de indexatieafspraken.

Ontwikkelingenbrief en kaders begroting 2027

Met deze Ontwikkelingenbrief informeren wij u over de belangrijkste ontwikkelingen die van invloed zijn op onze begroting. Daarnaast bevat de brief de financieel-technische kaders voor 2027. De Ontwikkelingenbrief vormt het startpunt van onze jaarlijkse planning- en controlcyclus en is daarmee de opmaat naar de begroting 2027. De uiteindelijke cijfermatige effecten en besluitvorming, waaronder de bepaling van de inwonerbijdrage, volgen bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2027. Deze begroting wordt in het voorjaar van 2026 opgesteld en uiterlijk in de eerste week van april 2026 aan u toegezonden voor zienswijze.

Samenhang Ontwikkelingen brief en Strategisch Programma 2026-2030

De Ontwikkelingenbrief is wettelijk verplicht en bedoeld om voorafgaand aan de ontwerpbegroting de algemene financiële en beleidsmatige kaders met de gemeenteraden te delen. Normaal gesproken vullen we deze brief aan met maatschappelijke trends en lange termijnopgaven. Dit jaar doen we dat niet, omdat deze elementen zijn opgenomen in het Strategisch Programma 2026-2030, dat gelijktijdig met deze brief is opgesteld. We hebben er bewust voor gekozen om de Ontwikkelingenbrief 2027 procesmatig en inhoudelijk te vereenvoudigen, zodat ruimte ontstaat voor het Strategisch Programma. Op 19 november 2025 organiseerde SamenTwente een informatieve radenbijeenkomst om u hierover te informeren en met elkaar in gesprek te gaan. Het Strategisch Programma ligt nu in ontwerp voor zienswijze bij de gemeenteraden. Definitieve besluitvorming door het algemeen bestuur is gepland op 4 maart 2026.

Aanpassing loon- en prijsindexatie-systematiek

Jaarlijks passen wij onze budgetten aan op basis van loon- en prijsontwikkelingen, zodat deze aansluiten bij de verwachte kostenstijgingen. De wijze waarop we dit doen noemen we de loon- en prijsindexatie-systematiek. SamenTwente heeft bij de begroting 2026 van de gemeenteraden van Almelo, Enschede en Haaksbergen een zienswijze ontvangen om de indexatiesystematiek te herzien. Ons dagelijks bestuur heeft aangegeven open te staan voor een herziening. Deze herziening is inmiddels afgerond en hiermee hebben we invulling gegeven aan de zienswijze. De

herziening heeft geleid tot een nieuwe Indexatiesystematiek die beter aansluit bij de systematiek van gemeenten. In hoofdstuk 4 van de Ontwikkelingenbrief lees u hier meer over.

Wij gaan ervanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
dagelijks bestuur,
secretaris,

K. Lefersink

voorzitter

H. Berning

Ontwikkelingenbrief en kaders begroting 2027

Januari 2026

Gezond,
veilig
& vitaal

&
Samen
Twente

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
1.1	Samenhang met het Strategisch programma 2026-2030	3
1.2	Rol gemeenteraden	4
1.3	Leeswijzer	4
2.	Inrichting robuuste jeugdhulpregio en doorontwikkeling OZJT	5
3.	Ontwikkelingen met bekende financiële impact	7
4.	Financieel-technische begrotingskaders	10
5.	Bijlagen	13
5.1	Aantal inwoners en jeugdigen voor de begroting 2027	13
5.2	Ingeschatte doorrekening AZWA voor Twente en uitkering Suïcidepreventie	14
5.3	Planning en Control cyclus SamenTwente	15

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de ontwikkelingsbrief en kaders van de ontwerpbegroting 2027 van SamenTwente aan. SamenTwente is er voor iedereen in Twente. Of het nu gaat om gezondheid, vitaliteit, problemen thuis, opvoeden of de juiste zorg. We zijn een samenwerking van en voor de gemeenten. Zo staan we klaar voor alle inwoners van Twente. In deze brief zijn de uitgangspunten geschetst voor de ontwerpbegroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030. De uiteindelijke financiële effecten, waaronder de bepaling van de inwonerbijdrage, volgen bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2027. Deze begroting wordt in het voorjaar van 2026 opgesteld en uiterlijk in de eerste week van april 2026 ter zienswijze aangeboden aan de gemeenteraden.

1.1 Samenhang met het Strategisch programma 2026-2030

De planning- en controlcyclus van SamenTwente bestaat uit een samenhangende lange termijn-, middellange termijn- en jaarlijkse korte termijn- en controlcyclus. Met deze cyclus wordt de sturing, uitvoering en verantwoording van het strategisch programma geborgd. In [bijlage 5.3](#) is onze planning- en controlcyclus nader uiteengezet.

Het Strategisch Programma vormt het vierjarige kader (middellange termijn) waarbinnen de cyclus is ingericht. We starten jaarlijks de cyclus met de Ontwikkelingsbrief. Deze vormt de opmaat naar de begroting. Via deze brief worden de algemene financiële en beleidsmatige kaders voorafgaand aan de ontwerpbegroting met de gemeenteraden gedeeld. Gebruikelijk wordt de Ontwikkelingsbrief verrijkt met maatschappelijke trends en lange termijn opgaven. Dit jaar is daarvan afgezien, omdat deze elementen zijn opgenomen in het gelijktijdig opgestelde [ontwerp Strategisch Programma 2026-2030](#), dat dezelfde periode bestrijkt.

Er is bewust gekozen voor een procesmatig en inhoudelijk vereenvoudigde Ontwikkelingsbrief 2027, zodat ruimte ontstaat voor het Strategisch Programma. Dit programma ligt momenteel ter zienswijze voor bij de gemeenteraden; definitieve vaststelling door het algemeen bestuur is voorzien op 4 maart 2026. Omdat het Strategisch Programma nog niet is vastgesteld, volgt de opbouw van deze Ontwikkelingsbrief grotendeels die van vorig jaar. Vanaf de Ontwikkelingsbrief 2028 sluit de ordening aan bij de levensthema's *meedoen*, *opgroeien* en *ouder worden*, zoals uitgewerkt in het Strategisch Programma. Vanaf dat moment worden de ontwikkelingen die van invloed zijn op de ambities en de begroting jaarlijks langs deze levensthema's beschreven.

Opgavegericht werken

In 2022 hebben we onze strategische koers vastgesteld. Deze koers richt zich op het versterken van een gezond, veilig en vitaal Twente door intensieve samenwerking tussen de veertien Twentse gemeenten en SamenTwente. Met het Strategisch Programma 2026-2030 vertalen we deze koers naar concrete ambities voor de komende vier jaar. SamenTwente werkt hier niet alleen aan: de sleutel tot succes ligt in opgavegericht (samen)werken. Dit is een manier van werken, denken en doen waarbij we samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties en inwoners op zoek gaan naar oplossingen, met de maatschappelijke opgave als uitgangspunt. Voor SamenTwente betekent dit een sterke focus op samenhang en synergie tussen de onderdelen van onze organisatie, gericht op gezamenlijke opgaven. Het geheel is meer dan de som der delen: met elkaar in plaats van naast elkaar. Dit vraagt ook om een herziening van onze wijze van sturing en besturing. Het uitgangspunt is eenvoudig, maar het pad ernaartoe vraagt om een ontwikkelproces. Die tijd en ruimte gunnen we onszelf én de veertien Twentse gemeenten van waaruit SamenTwente is ontstaan.

Ontwikkelruimte

Het uitgangspunt is dat SamenTwente geen aanvullende financiële middelen vraagt van de deelnemende gemeenten. Nieuwe wettelijke verplichtingen of maatschappelijke ontwikkelingen kunnen echter aanleiding geven om incidenteel of structureel extra middelen te vragen. Uit de kerntakendiscussie blijkt dat binnen de bestaande begroting geen ruimte is om dergelijke extra structurele lasten op te vangen. Daarom vragen we voor een aantal taken extra middelen (zie hoofdstuk 2 en 3). Voor een vraag om extra middelen worden de raden eerst om zienswijzen gevraagd. Dit gebeurt via het aanbieden van de begroting

2027. De uitvoering van het vierjarig strategisch programma vindt plaats binnen het bestaande financiële kader. Voor de uitvoering dit programma wordt geen aanvullende bijdrage van de gemeenten gevraagd. Ondanks dat we voor de uitvoering van het strategisch programma geen aanvullende bijdrage van de gemeenten vragen, vinden wij het van belang om ruimte te creëren voor ontwikkeling en innovatie in de aanpak van onze maatschappelijke opgaven. Deze ruimte is belangrijk ter ondersteuning van nieuwe werkwijzen, methoden en samenwerkingsvormen. Indien zich een positief jaarrekeningresultaat 2025 voordoet, kan met een goede onderbouwing, overwogen worden dit eenmalig toe te voegen aan een nog in te richten ontwikkelreserve. Op deze wijze blijven we binnen de financiële kaders, terwijl er tegelijkertijd ruimte ontstaat voor noodzakelijke ontwikkeling en vernieuwing.

Ontwikkelingen Coalitions of the Willing

SamenTwente faciliteert vrijwillige samenwerkingsverbanden van twee of meer gemeenten. Deze vrijwillige samenwerkingen noemen wij Coalitions of the Willing. SamenTwente biedt rechtspersoonlijkheid, werkgeverschap en bedrijfsvoeringsdiensten aan de coalitions. Daarnaast is SamenTwente ook deelnemer (mede-eigenaar). Bij diverse coalities worden op dit moment door de eigenaren het gesprek gevoerd over governance, rollen, verantwoordelijkheden en financiering. De uitkomsten hiervan kunnen in 2027 impact hebben op SamenTwente. Zo wordt de samenwerking Twentse Koers geëvalueerd, dit zal leiden tot keuzes over de toekomstige organisatie. Daarnaast spelen er vragen over een duurzame financiering en governance van Kennispunt Twente. Hoewel de besluiten primair bij de eigenaren liggen, hebben deze ook gevolgen voor SamenTwente vanuit de rol als facilitator van vrijwillige samenwerkingsverbanden. Dit vraagt om een duidelijk standpunt vanuit SamenTwente, gebaseerd op onze inhoudelijke ambities zoals verwoord in het Strategisch Programma

1.2 Rol gemeenteraden

Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) wordt deze Ontwikkelingenbrief en de kaders ter informatie aangeboden. Er wordt op dit moment nog niet om besluitvorming gevraagd; daarom is er geen zienswijzeprocedure van toepassing zoals dit wel het geval is bij het vaststellen van de begroting of wijzigingen daarvan.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 geven we inzicht in de ontwikkelingen binnen het taakveld van OZJT. Deze ontwikkelingen bieden context en richting voor de komende jaren. Hoofdstuk 3 beschrijft de belangrijkste nieuwe ontwikkelingen die financieel zijn doorvertaald met impact op de begroting 2027 en verder. De reguliere going-concern ontwikkelingen leest u niet terug in de brief. Hiervoor verwijzen u naar onze Bestuursrapportages en jaarstukken. We sluiten af met hoofdstuk 4, waarin de financieel-technische kaders voor de begroting 2027 en de meerjarenraming 2028-2030 zijn opgenomen.

2. Inrichting robuuste jeugdhulpregio en doorontwikkeling OZJT

Prioritaire Agenda Jeugdzorg

De jeugdzorgopgave in Twente is groot. Twente kent relatief een langere trajectduur, een hoger gebruik van verblijf en jeugdbescherming dan landelijk en een hoge instroom via crisis. Ondanks diverse pilots, verbeterde data-inrichting en investeringen in samenwerking, is de vraag naar jeugdzorg niet afgenomen. Dit maakt dat structurele verandering en duidelijke regionale sturing noodzakelijk zijn. Landelijke ontwikkelingen, zoals de Hervormingsagenda Jeugd en de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg en het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming, vragen bovendien om versterkte regionale samenwerking. Twente is aangewezen als robuuste jeugdregio, wat gevolgen heeft voor de rol en taken van OZJT.

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg sluit aan bij de acht leidende principes van de Regiovisie Jeugdzorg, waaronder: de jeugdige centraal, normaliseren, thuis tenzij, geen wachtlijsten en een duurzaam stelsel. De regiovisie is uitgewerkt in de Samenwerkingsagenda Jeugdhulp Twente (SJT) en het is als basis gebruikt voor de nieuwe inkoop jeugdzorg (per 2025). In maart 2025 heeft het algemeen bestuur SamenTwente een besluit genomen over de kerntakendiscussie. De onderwerpen samenwerking en jeugd vielen buiten deze besluitvorming. Voor beide onderwerpen zijn twee aparte vervolgoopdrachten geformuleerd. Voor jeugd is hier opvolging aan gegeven in de vorm van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg waarvoor het algemeen bestuur op 9 juli 2025 heeft ingestemd met de opdrachtomschrijving. Belangrijk om te realiseren: aanvullende taken leiden initieel tot hogere kosten, terwijl maatschappelijke en financiële baten pas later zichtbaar worden. In de Prioritaire Agenda is daarom nadruk gelegd op zakelijkheid en rendement: investeringen in OZJT moeten uiteindelijk leiden tot maatschappelijke en financiële baten. Dit vraagt om een verschuiving van denken in losse fte's en budgetten per taak naar een integrale organisatievorm die recht doet aan het geheel van taken.

De Prioritaire Agenda Jeugdzorg richt zich op drie hoofdopgaven, waarin de regionale meerwaarde het grootst is:

1. *Toeleiding naar (hoog) specialistische jeugdzorg*

Inzetten van normaliseren en eigen kracht en het voorkomen van uithuisplaatsing, onder andere door inzetten van verklarende analyse; opschaling bij complexe casuïstiek beter organiseren en gezamenlijke verantwoordelijkheid van partners daarbij. Bij dit onderdeel hoort ook het onderbrengen van het Regionaal Expertiseteam (RET) bij OZJT. Sinds 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor jeugdhulp. Toch blijft het lastig om passende hulp voor jeugdigen met complexe hulpvragen te organiseren. Daarom zijn in 2017 landelijk Regionale Expertteams (RET) opgericht om vastgelopen casuïstiek vlot te trekken. Tot nu toe valt het RET onder het Expertisenetwerk Jeugd Overijssel, inclusief de financiering. Met ingang van 1 januari 2026 treedt de wet *Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg* in werking. Deze wet maakt jeugdhulpregio's (in Twente is dat OZJT) formeel verantwoordelijk voor het organiseren van het RET. Het coördinatiepunt Wonen & Verblijf (CPWV) en instrumenten zoals de beschikbaarheidswijzer en de monitorwachtlijden zijn ook belangrijke aspecten voor de toeleiding.

2. *Inzet van (hoog) specialistische zorg, waaronder wonen en verblijf*

Versterken en monitoren van ambulante alternatieven, toekomstbestendig maken van pleegzorg en gezinshuizen en naleving van inkoopafspraken; sturen op verminderen van instroom in, doorstroom binnen en bevorderen van uitstroom uit wonen en verblijf en op af- en ombouw van verblijf; en verkrijgen overzicht en inzicht in het jeugdzorglandschap door middel van data. Het doel is een robuuste regio die stuurt op kwaliteit én kwantiteit van het zorglandschap. Om deze sturing vorm te geven, is

vanuit het project Indicatoren gewerkt aan een sturingsplan. Dit plan biedt inzicht in maatschappelijke effecten en geeft handvatten voor (bij)sturing op de transformatieopgaven.

3. Sturing en partnerschap

Verbeteren van de samenwerking tussen SamenTwente/OZJT en gemeenten, gemeenten onderling en tussen gemeenten/OZJT en jeugdzorgaanbieders en Gecertificeerde instellingen; door het inrichten van de robuuste jeugdregio en het ontwikkelen van strategisch partnerschap.

Besluitvorming algemeen bestuur

Op 14 januari 2026 heeft het algemeen bestuur de *Prioritaire Agenda Jeugdzorg* unaniem inhoudelijk vastgesteld. Daarbij werd het belang van het werken aan een robuuste jeugdhulpregio breed onderschreven. Ten aanzien van de financiering van de structureel geraamde kosten van per saldo € 1,38 miljoen heeft het algemeen bestuur het voornemen uitgesproken dit bedrag in 2027 incidenteel in de begroting op te nemen. Daarnaast is de intentie uitgesproken om dit bedrag met ingang van de begroting 2028 structureel op te nemen. Het dagelijks bestuur heeft daarbij aangegeven dat de organisatie inmiddels stappen zet die leiden tot structurele verplichtingen. Het algemeen bestuur heeft besloten om via een implementatieplan de bijbehorende structurele financiering juridisch, inhoudelijk en financieel nader uit te werken, ten behoeve van bespreking in de vergadering van het algemeen bestuur van 9 september 2026. Het algemeen bestuur heeft ook besloten de gemeenteraden actiever te betrekken bij de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

3. Ontwikkelingen met bekende financiële impact

Ontwikkelingen vanuit het Aanvullend Zorg en Welzijnsakkoord (AZWA)

Het AZWA heeft als doel om de zorg en ondersteuning in Nederland toekomstbestendig te maken door toegankelijkheid en betaalbaarheid te waarborgen, personeelstekorten terug te dringen, samenwerking tussen het medische en sociale domein te versterken, administratieve lasten te verminderen en preventie centraal te stellen. Het richt zich op integrale regionale afspraken, structurele financiering voor gemeenten en slimme organisatie van zorg, zodat iedereen – ongeacht achtergrond – gelijke toegang houdt tot kwalitatieve zorg en welzijn. Op 29 oktober 2025 is de voorwaardelijke ondertekening van het AZWA door VNG bekrachtigd, waarmee deelname van de VNG in dit akkoord definitief is.

Het akkoord bevat ontwikkelingen die invloed hebben op programma's die de GGD uitvoert, zoals Gezonde School Aanpak, Nu Niet Zwanger en seksuele gezondheid. Daarnaast worden in het AZWA aanvullende financiële middelen beschikbaar gesteld voor gemeenten. Hieronder lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen voor onze begroting 2027 toe, inclusief de financiële impact. Daarnaast wordt een indicatie gegeven van de bedragen die gemeenten naar verwachting vanuit het AZWA zullen ontvangen. Nadere toelichting is opgenomen in bijlage 5.2.

Gezonde School Aanpak

Het algemeen bestuur heeft op 26 maart 2025 besloten om de uitvoering van de Gezonde School Aanpak (GSA) niet langer structureel in de begroting op te nemen, maar te handhaven tot en met 2026. Dit in afwachting op de ontwikkelingen in het AZWA. De verwachting van het algemeen bestuur was dat de GSA opgenomen zou worden in het AZWA. Dit is inmiddels het geval. GSA is zelfs als basisinfrastructuur van de AZWA benoemd en de gemeenten krijgen vanaf 2026 hiervoor structurele middelen. GSA heeft als doel een gezonde leefstijl vanzelfsprekend te maken voor leerlingen en studenten en is actief op alle scholen in Twente. De kosten voor het structureel continueren van de GSA bedragen € 315.000 waarvan € 236.000 voor de voortzetting van de door de 14 gemeenten t/m 2026 gefinancierde inzet en € 79.000 voor het structureel voortzetten van tijdelijke inzet. Middelen vanuit het AZWA kunnen door gemeenten gebruikt worden om dit te dekken. Omdat de gemeenten vanuit het AZWA in 2027 naar verwachting minder geld krijgen voor GSA, doen we in 2027 een lager financieel beroep op de gemeenten en wordt voor 2027 € 280.000 in rekening gebracht bij gemeenten. Het verschil, € 35.000, wordt incidenteel door SamenTwente gedekt.

Nu Niet Zwanger

Alle 14 Twentse gemeenten maken gebruik van het programma Nu Niet Zwanger. Het is nu nog een incidentele maatwerktaak met separaat financiering. In het AZWA staat Nu Niet Zwanger (NNZ) als specifieke taak genoemd voor gemeenten, waarmee het Rijk ook structurele financiering vrijmaakt voor gemeenten. Die financiering dekt grotendeels de kosten van gemeenten voor Nu Niet Zwanger. Om NNZ structureel te borgen, is het wenselijk om het als plustaak op te nemen in de gemeenschappelijke regeling SamenTwente vanaf 2027. Door NNZ als structurele taak op te nemen, wordt de kwaliteit van het programma versterkt en nemen de administratieve kosten voor gemeenten af. De verwachte kosten bedragen € 209.000. Middelen vanuit het AZWA kunnen door gemeenten gebruikt worden om dit te dekken. Omdat in 2027 er nog een incidentele subsidie wordt ontvangen vanuit GGD-GHOR van € 27.000, bedraagt het benodigde bedrag in 2027 € 182.000.

Overige ontwikkelingen

Prioritaire Agenda Jeugdzorg

In hoofdstuk 2 zijn de belangrijkste onderdelen van de Prioritaire Agenda Jeugdzorg uiteengezet. Het algemeen bestuur heeft het voornemen uitgesproken om voor 2027 een incidentele financiering van per saldo € 1,38 miljoen in de begroting op te nemen als inwonerbijdrage. Over de benodigde incidentele investering in 2026 heeft het algemeen bestuur besloten deze te financieren uit het projectenbudget OZJT, projectenreserve OZJT en beschikbare resterende middelen Samenwerkingsagenda Jeugd. Daarnaast is de intentie uitgesproken om de financiering vanaf de begroting 2028 structureel te verwerken. Over structurele verwerking dient nog besluitvorming plaats te vinden. De structurele financiering wordt nader uitgewerkt in een implementatieplan, waarin de juridische, inhoudelijke en financiële aspecten nader worden uitgewerkt. Dit implementatieplan wordt ter bespreking voorgelegd aan het algemeen bestuur in de vergadering van 9 september 2026. Tevens heeft het algemeen bestuur besloten de gemeenteraden actiever te betrekken bij de Prioritaire Agenda Jeugdzorg.

Suïcidepreventie

Per 1 januari 2026 moeten gemeenten uitvoering geven aan een nieuwe wettelijke taak rondom suïcidepreventie. Op verzoek van de Twentse gemeenten heeft de GGD een verkenning gedaan naar de mogelijkheden om hier in Twente uitvoering aan te geven. In de vergadering van het algemeen bestuur van 14 januari 2026 wordt een regionale beleidsvisie en projectplan ter besluitvorming voorgelegd om gezamenlijk op te trekken in de uitvoering van de wet. Afhankelijk van dit besluit kan GGD Twente een regionale rol krijgen naar gemeenten voor de implementatie van de wet gedurende 2026 en 2027. De kosten bedragen € 135.000 incidenteel. De gemeenten ontvangen aanvullende structurele financiering vanuit het gemeentefonds.

MBO 18+ JGZ-ziekteverzuimbegeleiding

Al vanaf 2018 zet GGD Twente op verzoek van de Twentse gemeenten in op ziekteverzuimbegeleiding op het MBO. De financiering is steeds incidenteel van aard op projectbasis. De Twentse gemeenten ontvangen hiervoor jaarlijks een separate factuur. Het algemeen bestuur heeft op 17 januari 2024 het structureel maken van dit project inhoudelijk gesteund. Voordat besloten kon worden om tot structurele financiering over te gaan, heeft het algemeen bestuur aan de GGD de opdracht gegeven mogelijke (mede)financiering door Menzis te onderzoeken. Inmiddels is duidelijk dat Menzis geen grondslag ziet voor medefinanciering van de inzet vanuit JGZ. Uit de maatschappelijke impact analyse van de JGZ-ziekteverzuimbegeleiding op het MBO 18+ blijkt dat iedere geïnvesteerde euro drie euro oplevert. Daarnaast is gebleken uit de evaluatiegesprekken die gevoerd zijn met de uitvoerders (JGZ) en de afnemers (MBO), dat er geen goed alternatief is voor deze aanpak. Gezien het belang en de effectiviteit van het programma zullen wij aan het algemeen bestuur voorstellen om de aanpak JGZ-ziekteverzuimbegeleiding 18+ op het MBO structureel voort te zetten. De structurele kosten bedragen afgerond € 88.000.

Financiële samenvatting

Hieronder treft u een financiële samenvatting van de hierboven genoemde ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen kunnen onderscheiden worden in drie categorieën:

- A. Continuering bestaand beleid door aanpassing financieringswijze van incidenteel naar structureel.
- B. Nieuw beleid / versterking bestaand beleid structureel
- C. Nieuw beleid / versterking bestaand beleid incidenteel

Ontwikkeling	Bedrag 2027 ¹	Bedrag 2028 en verder	Waar komt voor gemeenten aanvullende dekking vandaan?
<i>A. Continuering bestaand beleid door aanpassing financieringswijze van incidenteel naar structureel:</i>			
1. Gezonde School Aanpak	€ 280.000	€ 315.000	AZWA
2. Nu Niet Zwanger	€ 182.000	€ 209.000	AZWA
3. MBO 18+ JGZ- ziekteverzuimbegeleiding	€ 88.000	€ 88.000	-
Subtotaal categorie A	€ 550.000	€ 612.000	-
<i>B. Nieuw beleid / versterking bestaand beleid structureel:</i>			
4. Prioritaire Agenda Jeugdzorg	-	€ 1.381.000	Betreft een voornemen en nog geen definitieve besluitvorming
Subtotaal categorie B	-	€ 1.381.000	-
Totaal structureel	€ 550.000	€ 1.993.000	-
<i>C. Nieuw beleid / versterking bestaand beleid incidenteel</i>			
5. Prioritaire Agenda Jeugdzorg	€ 1.381.000	-	-
6. Suïcidepreventie	€ 135.000	-	Aanvullende uitkering gemeentefonds
Subtotaal categorie C	€ 1.516.000	-	-
Totaal incidenteel	€ 1.516.000	-	-
Totaal structureel en incidenteel	€ 2.066.000	€ 1.993.000	

In bijlage 2 is een inschatting van de aanvullende dekking vanuit het Rijk voor de Twentse gemeenten uitgewerkt. Hieruit blijkt dat de structurele bedragen die gemeenten (naar verwachting) ontvangen, volledig toereikend zijn voor de hierboven beschreven investeringen.

¹ Bedragen exclusief loon- en prijsindexaties

4. Financieel-technische begrotingskaders

Indexatiesystematiek loon- en prijsontwikkeling – invulling zienswijze begroting 2026

Achtergrond

In Twente hebben de gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (GR-en) gezamenlijke afspraken gemaakt over de indexatiesystematiek voor loon- en prijsontwikkeling. Op basis van deze afspraken doen de Twentse gemeenten jaarlijks een voorstel aan de GR-en voor de toe te passen loon- en prijsontwikkeling. Dit voorstel dient als uitgangspunt voor de kaderbrieven en begrotingen van de GR-en.

De gezamenlijke afspraken zijn voor het laatst in 2020 herijkt en in 2021 bestuurlijk vastgesteld. Sindsdien hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan, zoals een aanpassing van de indexatiesystematiek van het gemeentefonds. De ontwikkeling van het bruto binnenlands product (BBP) is maatgevend voor de indexering van de algemene uitkering in het gemeentefonds.

Daarnaast hebben GR-en bij de begroting 2026 van de gemeenten Almelo, Enschede en Haaksbergen een zienswijze ontvangen om de huidige indexatieafspraken te herzien. Ons dagelijks bestuur heeft aangegeven open te staan voor een herziening van de indexatiesystematiek. Daarbij is aangegeven dat het in Twente een goede gewoonte is om de technische uitgangspunten horende bij de begroting van GR-en in gezamenlijkheid af te stemmen. Wij vinden het belangrijk dat een nieuwe systematiek door alle gemeenten wordt ondersteund en in de praktijk goed uitvoerbaar is.

Uitwerking nieuwe indexatiesystematiek

De huidige systematiek is complex door correcties over voorgaande jaren. Samen met vertegenwoordigers van gemeenten en GR-en is gezocht naar een eenvoudiger alternatief, meer in lijn met het gemeentefonds. Het voorkeursalternatief is een vereenvoudigde berekening op basis van de huidige systematiek, zonder verrekening van vorige jaren. Dit alternatief kreeg op 14 oktober 2025 de voorkeur in het ambtelijk overleg en is op 4 november 2025 door de wethouders Financiën onderschreven, onder voorbehoud van toetsing in de colleges. Aan de GR-en is nadien aangegeven dat het hierna voorgestelde alternatief kan rekenen op brede instemming van de colleges.

De nieuwe indexatiesystematiek betekent een vereenvoudiging van de huidige systematiek waarbij de verrekening van vorige jaren achterwege blijft en daardoor de indexatiepercentages naar verwachting meer in de buurt van de door de gemeente benutte percentages zullen liggen. Verder zal niet in het lopende jaar sprake zijn van aanpassing van de begroting als de nieuwe cao tussentijds bekend is geworden. Dit betekent dat hiervoor geen zienswijzenprocedures volgen en daarmee levert dit een administratieve lastenverlichting op. Natuurlijk worden de afspraken uit de nieuwe cao wel verwerkt bij het opstellen van de begroting van het volgende jaar.

Belangrijkste kenmerken van de nieuwe systematiek:

- Geen verrekening van voorgaande jaren.
- Indexatiepercentages sluiten beter aan bij gemeentelijke percentages.
- Geen tussentijdse begrotingsaanpassing bij nieuwe cao-afspraken (administratieve lastenverlichting).
- Nieuwe cao-afspraken worden verwerkt in de begroting van het volgende jaar.

In aanloop naar de GR begrotingen 2029 wordt de nieuwe systematiek geëvalueerd. Dan kan worden beoordeeld of de gewijzigde systematiek leidt tot grote verschillen tussen GR-en en gemeenten. En ook of nog wel sprake is van een reële vergoeding voor loon- en prijsstijgingen. Daarnaast wordt dan nader beschouwd of een overgang naar aansluiting op de BBP-systematiek, zoals die ook in het gemeentefonds wordt gehanteerd, aan de orde is.

Uitwerking loonontwikkeling 2027

SamenTwente gebruikt de begroting 2026 als uitgangspunt voor de loonontwikkeling 2027. De loonkosten uit de begroting 2026 worden als volgt geïndexeerd:

- a. Verhoging per 1 januari 2027 vanuit cao: 1,6%, cumulatief 1,69%.
- b. Verhoging per 1 april 2027 loonvoet overheid septembercirculaire 2025: $9/12 \times (5,1\% - 1,6\%) = 2,63\%$.
- c. Totale loonindex 2027 exclusief voorgaande jaren (A+B): 4,32%.
- d. Verrekening vorige jaren o.b.v. cao 2025 die loopt van 1-4-2025 t/m 31-3-2027: -/-0,93%

e. Dit leidt tot een verwachte loonindex 2027 van **3,39%** (C+D)

Wij verwachten dat de werkelijke loonindex marginaal kan afwijken van het hierboven uiteengezette verwachte percentage van 3,39%. Dit komt omdat in de cao een nominale stijging van € 35 is afgesproken. Deze stijging kan procentueel per GR verschillend uitpakken. Dit geldt overigens ook voor de werkgeverslasten. In de begroting 2027 wordt het werkelijke percentage toegelicht.

Uitwerking prijsontwikkeling 2027

Voor de prijsontwikkeling wordt uitgegaan van de IMOC (netto materiële overheidsconsumptie) op basis van het percentage zoals gepubliceerd in de septembercirculaire t-2. Voor de begroting 2027 kijken we dus naar de septembercirculaire 2025. De IMOC wordt voor 2027 ingeschat op **2,2%**.

Gecombineerde loon- en prijsindex en overzicht lasten en baten per kostensoort

Op basis van de verhouding loon- (75%) en prijsgevoelige (25%) kostensoorten verwachten wij een gecombineerde index van **3,09%**: $0,75 \times 3,39\% + 0,25 \times 2,2\% = 3,09\%$. Deze index wordt toegepast op opbrengsten uit taken die niet via de algemene bijdrage worden bekostigd, om te voorkomen dat stijgingen volledig op de algemene bijdrage worden verhaald. Zoals gebruikelijk bevat ook de begroting 2027 een aparte paragraaf met lasten en baten per kostensoort. Hiermee onderbouwen we de loon- en prijsgevoelige kostensoorten in onze begroting.

Uitgangspunten meerjarenraming 2028-2030

Bij de opstelling van de meerjarenraming gaan we uit van de loon- en prijsontwikkeling meerjarig geraamd door het CPB zoals uiteengezet in de Septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds. Voor de meerjarenraming 2028-2030 wordt het aantal inwoners gefixeerd op het aantal zoals gehanteerd in de begroting 2027.

Jaar	Looncompensatie	Prijscompensatie	Aantal inwoners	Aantal jeugdigen 0-18
2028	4,20%	2,20%	643.603	117.394
2029	4,50%	2,30%	643.603	117.394
2030	4,50%	2,30%	643.603	117.394

Vervangingsinvesteringen

De investeringsruimte blijft op peil door de kapitaaluitgaven die in de begroting zijn afgeschreven, op te voeren als vervangingsinvesteringen.

Weerstandsvermogen/reserves en voorzieningen

Er wordt weerstandsvermogen aangehouden zodat de organisatie zelf in staat is om risico's op te vangen. Een kwalitatieve risicoanalyse is de basis voor deze buffers. Onze gemeenschappelijke regeling beschikt over een nota reserves en

voorzieningen die de basis vormt voor ons weerstandsvermogen maar ook regels bevat hoe wij omgaan met reserveringen en voorzieningen.

Onvoorziene uitgaven

Conform besluit van het algemeen bestuur wordt voor post onvoorzien € 45.000 als last geraamd met een even hoge onttrekking uit de algemene reserve ter dekking.

Tarieftaken

Voor taken, die niet via de algemene bijdrage van gemeenten worden bekostigd, gelden tarieven die alle bedrijfskosten moeten afdekken. Denk bijvoorbeeld aan taken op het gebied van Inspectie & Hygiëne en forensische geneeskunde. Deze tarieven, gerelateerd aan een reëel te verwachten omzet, dienen tenminste een kostendekkend exploitatieresultaat op te leveren. Dit sluit aan bij de wet Markt en Overheid. In de risicoparagraaf zijn risico's benoemd voor de tarieftaken indien bijvoorbeeld in enig jaar de opbrengst lager uitvalt dan begroot.

Samenwerking in coalition of the willing

De coalitions of the willing activiteiten (maar ook maatwerk/projecten) hebben geen invloed op de gemeentelijke bijdrage, omdat de kostenverrekening tussen de deelnemende partijen op basis van onderlinge afspraken worden verrekend.

Aantal inwoners en verdeling gemeentelijke bijdrage

In de [gemeenschappelijke regeling SamenTwente](#) is in artikel 7.2 opgenomen hoe we de verschuldigde gemeentelijke bijdrage per gemeente berekenen. De gemeentelijke bijdrage 2027 (exclusief de bijdrage jeugdgezondheidszorg) wordt verdeeld op basis van de inwoneraantallen per 1 januari 2025 (cijfers CBS) en de bijdrage voor de jeugdgezondheidszorg op basis van het aantal jeugdigen 0-18 per 1 januari 2025 (cijfers CBS). In de bijlage treft u een overzicht aan van de aantallen jeugdigen en inwoners. Volgens het BBV is het niet toegestaan om de gemeentelijke bijdrage voor overhead op te halen via taakveld overhead (voor zover het geen overhead activiteiten betreft). Hierdoor verantwoorden wij sinds 2018 de bijdragen voor overhead onder de baten bij de taakvelden niet zijnde overhead. Dit doen we door taakveld overhead te verdelen over de overige taakvelden. Deze verdeling vindt extracomptabel plaats op basis van lastenomvang van de directe taakvelden.

Euregio

Vanuit de overgang van Regio Twente heeft SamenTwente nog één medewerker voor rekening van Euregio in dienst. De werkzaamheden van deze medewerker zijn volledig ten behoeve van deze organisatie. Alle kosten van deze medewerker, worden net zoals onder Regio Twente, in rekening gebracht bij Euregio. Mocht er voor deze medewerker geen werk meer zijn, ontstaat er bij ons als werkgever de verplichting om een werkloosheidsuitkering (met een bovenwettelijke regeling voor ambtenaren) te betalen. Deze verplichting wordt volledig ten laste gebracht van Euregio. Indien onverhoopt wegens ontoereikende financiële middelen Euregio niet aan deze verplichting kan voldoen, worden deze naar rato van het inwoneraantal verdeeld over de Nederlandse Euregio lidgemeenten. Dit is in overeenstemming met artikel 3 lid 1 van de Overeenkomst tussen Regio Twente en Regio Achterhoek inzake garantstelling financiële verplichtingen Euregio.

5. Bijlagen

5.1 Aantal inwoners en jeugdigen voor de begroting 2027

Gemeente	Aantal inwoners 01-01-2025	Aantal jeugdigen 01-01-2025
Almelo	74.776	13.617
Borne	24.741	5.093
Dinkelland	26.728	4.738
Enschede	162.317	27.415
Haaksbergen	24.225	4.294
Hellendoorn	36.213	6.783
Hengelo	83.655	14.293
Hof van Twente	35.660	6.137
Losser	23.469	4.177
Oldenzaal	32.021	5.726
Rijssen-Holten	38.836	8.866
Tubbergen	21.507	4.040
Twenterand	34.113	7.061
Wierden	25.342	5.154
Totaal	643.603	117.394

5.2 Ingeschatte doorrekening AZWA voor Twente en uitkering Suïcidepreventie

Doorrekening AZWA

Vanaf 2026 kunnen gemeenten rekening houden met extra financiële middelen die het Rijk via het AZWA beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Gezonde School Aanpak en Nu Niet Zwanger. Het Rijk heeft hiervoor landelijke cijfers gepubliceerd. Om een inschatting te maken van het deel dat naar Twente gaat, hanteren we een verdeelsleutel van 3,5%. Dit percentage is gebaseerd op het aandeel van het aantal inwoners in Twente ten opzichte van het totaal aantal inwoners in Nederland.

Gezonde School Aanpak:

Bedragen x miljoen €	2026	2027	2028	2029	2030	Structureel
Intensivering Mentale gezonde school (AZWA)	5	8	10	13	14	15
Doorrekening voor Twente (adhv. 3,5%)	0,175	0,280	0,350	0,455	0,490	0,525

Nu Niet Zwanger:

Bedragen x miljoen €	2026	2027	2028	2029	2030	Structureel
Nu Niet Zwanger (AZWA)	3	5	6	6	6	6
Doorrekening voor Twente (adhv. 3,5%)	0,105	0,175	0,210	0,210	0,210	0,210

Uitkering gemeentefonds suïcidepreventie

Op 1 januari 2026 treedt de Wet integrale suïcidespreventie in werking. Gemeenten worden op grond van deze wet geacht suïcidepreventie in hun gezondheidsbeleid op te nemen en uit te voeren. In de septembercirculaire 2025 van het gemeentefonds is uiteengezet dat het Rijk vanaf 2026 jaarlijks € 10 miljoen landelijk beschikbaar stelt voor de uitvoering. Voor de Twentse gemeenten komt dit bedrag neer op € 333.000 structureel.

5.3 Planning en Control cyclus SamenTwerte

